

UPPHOVSRÄTTEN

Skyddar skapande arbete

Vad är upphovsrätt?

- Ett skydd för skapande arbete
- En lagstadgad rätt som tillfaller en person som skapat ett verk.
- Upphovsrätten ger till upphovsmannen en rätt att få bestämma hur hans verk kan används.
- Upphovsrätten gör det möjligt för skapare att få betalt för sitt arbete.

Vad betyder upphovsrätten?

- Upphovsmannen får ekonomiska och moraliska rättigheter.
- Upphovsmannen bestämmer hur hans verket får användas.
 - Exempelvis
 - Om verket får publiceras
 - Om man ska trycka exemplar av verket
 - Om verket får användas som en del av ett annat verk, exempelvis om ett musikstycke får användas i en film eller i reklam
 - Om verket får göras om till en annan konstform, exempelvis om en bok får filmatiseras
 - Om verket får bearbeta, t.ex. behandla bilden eller översätta texten till andra språket
- Upphovsrätten gör det möjligt att tjäna sitt uppehälle genom skapande arbete

Vad skyddar upphovsrätten?

- Resultatet av skapande verksamhet
 - Litterärt eller konstnärligt
 - Hur verket har skapats har ingen betydelse
 - Kan exempelvis vara en sand- eller snöskulptur eller ett ljuskonstverk
- Resultatet av skapande verksamhet måste överskrida **verkströskeln**.
- Verkströskeln överskrids då verket är självständigt och **originellt**.
 - Måste ha skaparens egna personliga insats
 - För att få skydd krävs ingen särskild kvalitetsmässig eller konstnärlig nivå

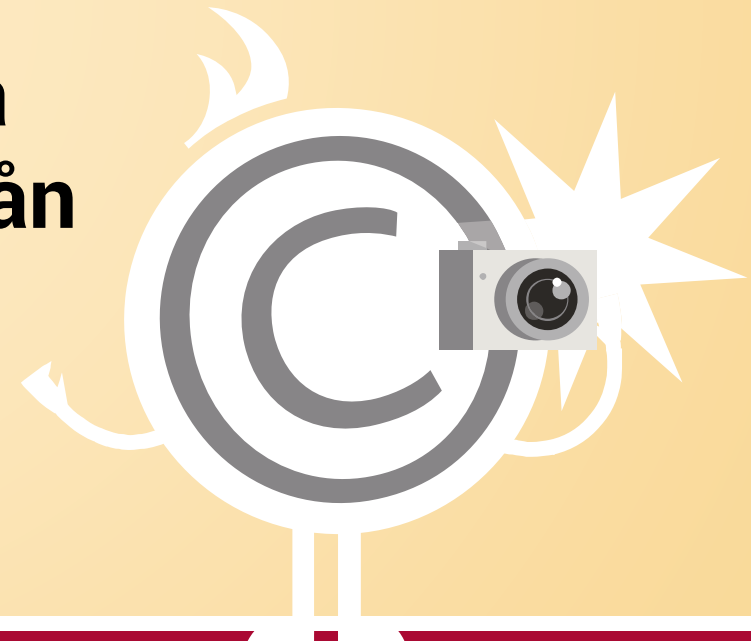
Vad skyddar upphovsrätten INTE?

- Upphovsrätten skyddar verkets uttrycksform som upphovsmannen har givit sitt verk.
- Upphovsrätten skyddar inte information, idéer, handlingar eller principer.
- Man får fritt använda idéer och information så länge man skapar uttrycksformen (t.ex. texten) själv.

Hur uppstår upphovsrättsskydd?

- Skyddet uppstår **automatiskt** när ett verk har skapats.
 - Kräver ingen registrering eller användning av © -symbolen
- Upphovsrätten är i kraft under hela upphovsmannens livstid + **70 år från slutet av det år upphovsmannen avled.**

Vem får upphovsrätt?

- Det är alltid upphovsmannen som får upphovsrätten.
 - Upphovsmannen är den person som skapat verket.
 - T.ex. en tonsättare, en textförfattare, en författare, en regissör, en filmfotograf, en bildkonstnär, en fotograf
 - Upphovsmannen kan överlåta eller överföra sin upphovsrätt eller delar av den till någon annan.
-
- An illustration featuring a target with a bullseye and a guitar. The target is white with a grey bullseye and is mounted on a white stand. A brown acoustic guitar is positioned in front of the target, with its neck pointing towards the top right. The entire illustration is set against a white background with a subtle shadow effect.
- Den som rättigheterna överlåts till blir rättsinnehavare
 - Rättsinnehavaren kan vara ett företag, en läroanstalt eller en annan organisation.

Vad rättigheter får upphovsman?

EKONOMISKA RÄTTIGHETER

- **Framställning av exemplar**
 - Exempelvis genom tryckning, kopiering eller inspelning
- **Tillgängliggörande för allmänheten**
 - Exempelvis offentlig visning, offentligt framförande av verksexemplar, distribuering av verksexemplar genom försäljning, utlåning eller uthyrning och offentlig överföring, t.ex. delning på nätet

MORALISKA RÄTTIGHETER

- **Namngivningsrätt**
 - När verket används måste upphovsmannen namnges
- **Respekträtt**
 - Verket får inte ändras eller göras tillgängligt för allmänheten på ett sätt som kränker upphovsmannens litterära eller konstnärliga anseende eller originalitet.